

odnese prek modrikastih obrisov Alp, prek vrhov in prepadov v nevidne daljave, ki se iz oblakov spreminjajo v neomejeno barvo, preraščajo čas in prostor.

Nekako s strahom pričakujem in slutim, da me bo vsak trenutek nekdo iztrgal iz teh sanj z ukazom: — Hej, čas bi že bil, da gremo!

KO ZAPIHA TAM PO TRATAH...

V domu je bilo prav tako kot v pravem domu živahno, veselo, harmonika je razmetavala poskočne tone razigrane polke, mi pa smo pohiteli, da še pred nočjo obiščemo kralja Matjaža.

V vlažnem, temačnem, zavitem oknu zapuščenega rudnika je ob straži starih helebard naslonjen na težko kamnito mizo dremal, močan, velik, mračen; niti vesela svetloba baterije, topli snop žarkov, ki so rezali zaveso vlažne teme in osvetljevali umazane mlakuže vode na blatnih tleh, ga ni predramil, niti za trenutek; s stropa je enolično kapljala voda, uspavajoče počasi — in tako smo molčali, ogrnjeni z mrakom in mirom njegovega spanca.

Zunaj, pred hrupnim domom, se je luna že zdavnaj zapletla v najvišje veje črnih smrek in mrzlo noč obarvala z modrikasto modrim sijajem. Dolgo je še donela pesem in sama sem obnavljala vsak trenutek dneva, ki je bil že zdavnaj včerajšnji.

Morebiti bi bil odhod s Pece bolj žalosten, saj nerada zapuščam novega prijatelja, goro, toda Vlatka nam je odkrila naš naslednji cilj — najbližjo sosedo, lepo Uršljo goro.

Čeprav je bil zaradi novih gojzarjev vsak korak neprijeten, na trenutke celo boleč, sem veselo hitela za družbo. V teku sem se poslavljala od Pece in moje »na svidenje« eni gori je postajal vse jasnejši »pozdravljena« novi.

Medtem ko to pišem, zunaj jesen razmetava preostalo listje in nenavadno diši po zimi, v vsakem dahu vetra pa so verzi:

*»Ko pa zapiha tam po tratah
njen veter, zdrznejo se trave.
V strniščih zašušti otožno:
glej, slutijo že polja sneg in kavke.«*

(D. Cesarič)
(Naše planine)

RAZGLED Z MIRENSKEGA GRADU PRI GORICI

POL SVETA JE VIDETI Z NIZKEGA GRIČA

ERNA MEŠKO

Po zanimivih člankih, ki jih že dolgo vrsto let objavlja v Planinskem vestniku, je Nada Kostanjevič že dobro znana in priljubljena dopisnica PV. Osebnost sem jo spoznala julija 1986, ko me je povabila, da greva skupaj na Mirenski grad. Nikoli še nisem bila tam in zelo sem bila vesela, da bom v družbi z Nado in njenima dvema varovancema obiskala ta biser Primorske.

Joj, kje je Prlekija in kje Primorska! Celo Slovenijo od severa na jug je trebalo prepotovati. Nada mi je svetovala postanek v Vipavi, kar se mi je po peturnem sedenju v vlaku in avtobusu prav prileglo. Srečna sem bila, ko sem na avtobusni postaji zagledala nasmejano Nado z njenima »mulcema«, kakor pravi ta plačana mama svojim varovancem. In kako vljudna sta ta fanta! Še trgala sta se, kdo bi mi nesel prtijago!

Seveda sta šla z nama na avtobus Samo in Robi; tako Nadi ni bilo trebalo skrbeti, da bi fanta doma kaj »ušpičila«. Pa tudi rada jo imata tako, da sta najraje v njeni bližini.

Po slabe pol ure vzpona iz Mirna smo dosegli cilj — Mirenski grad. Grič se dviga ob robu kraške planote na južni strani Mirna nad reko Vipavo, ki se vije tod mimo. Vrh griča doseže 120 metrov

nadmorske višine in je 80 metrov nad Mirnom. Kot mnoge slovenske griče tudi Mirenski grad že stoletja krasí Marijina cerkev. Usodna zanjo je bila prva svetovna vojna: avgusta 1917 je bila že vsa cerkev v ruševinah. Leta 1924 so na ruševinah začeli cerkev obnavljati in ko je bilo vse opravljeno, je prišla druga svetovna vojna, v kateri je bila cerkev ponovno poškodovana. Popravljati in obnavljati so jo začeli leta 1955 pod vodstvom akademskega slikarja in kiparja Tona Kralja. Kogar zanima obširnejša zgodovina, jo bo našel v brošuri »Mirenski grad pri Gorici«, ki jo je izdala Misijonska družba z Mirenskega gradu ob posvetitvi sedanje cerkve leta 1986.

Moj namen pa je predvsem, da opišem razgled. Saj človek skoraj verjeti ne more, kaj vse se s tega hribočka vidi ob jasnem vremenu! O tem smo se lahko prepričali, saj smo imeli najboljše vremenske pogoje.

Na zahodu, 120 do 140 kilometrov daleč, je videti Dolomite v Tirolah. Njih najvišji vrh Marmolada, 3342 metrov visok, je videti za Krminom in Vidmom.

Na desno, 80 do 100 kilometrov daleč, so Karnijske Alpe, meja med Italijo in avstrijsko Koroško, z najvišjem vrhom 2816 m. Na desno, pred Karnijskimi Alpami, a že v Julijskih Alpah, 50 km daleč, je Kanin (2592 m). Ta je na severu in zahodu v

Italiji, na jugu pa v Jugoslaviji. Na zahodu pod Kaninom živé slovenski Rezijani. Za Kaninom je Špik nad Polico (2757 m) in Viš (2666 m), a ju zakriva Kanin.

Desno od Kanina je stožec Rombon (2208 metrov) nad Bovcem in 20 km od Rombona na desni je Triglav, najvišja slovenska in jugoslovska gora (2864 m). Z Grada ga vidimo tik desno od svetogorske cerkve. Navidezno prav ob Triglavu, v resnici pa nam malo bližje je Tošč (2275 metrov). Na levo od Triglava, 50 km daleč, je Vogel (2348 m) (to ni Vogel južno od Bohinjskega jezera, 1923 m).

Med Rombonom in Triglavom, ki sta od Gradu približno 55 km daleč, je v razdalji nekako 40 km Krn (2245 m). Desno se Krna drži Maselnik (1906 m). Za Maselnikom je Lanževica (2003 m).

Bolj spredaj pred vrhom Krna se nekoliko vidi Kolovrat (1243 m), ki je med Volčami in Livkom ob Soči, nekako 33 km daleč. Med Kolovratom in Ježo izvira Idrija, ki je meja med Beneško Slovenijo in Kambeškimi. Pred Rombonom je 35 km daleč položni stožec Matajur (1643 m), levo od njega pa Razor (1228 m) in Mija (to ni

veliki Razor, ki se vidi od Kranjske gore proti jugu, 2604 m).

Čez Matajur — Mijo, smer vzhod—zahod, gre italijansko-jugoslovska meja: južno je Slovenska Benečija v Italiji, severno pa jugoslovska Breginjski kot in Kobarid. Desno se Matajurja drži Mrzli vrh (1758 m). Za Mrzlim vrhom desno, 42 km daleč, je Kravji vrh (1772 m). Zadaj za goriškimi Brdi se vidi bela pika: Marijino Celje — Lig nad Kanalom. Za Brdi, 20 km daleč, je 812 m visoka Korada med Idrijo in Sočo. Desno vidimo Sveto goro-Skalnico (682 m) in zadaj Banjščice.

Še desno je Trnovski gozd z vasjo Trnovo, Kucej (1239 m), za Kucijem malo desno je Modrasovec (1357 m), Čaven, Kolk (Kuk). Vidi se tudi del Nános; najvišji vrh, Sui vrh (1313 m), se ne vidi.

V Goriških Brdih je Števerjan, Ceróvo, Medana, Sv. Križ nad Kojkim in Oslavje s kostnico. V kostnici so posmrtni ostanke 60 000 vojakov, padlih v 1. svetovni vojni, med njimi nekaj »avstrijskih«. Desno je Podsabotin in dolg hrib Sabotin (609 m). Levo od Brd je Krminka gora in del Krmina.

Vidi se Stara Gorica v Italiji, grad nad mestom, velika stavba Malega semenišča. Nova Gorica je za Pánovcem. Na Panovcu je prav na levo frančiškanski samostan s cerkvijo iz 17. stoletja. V kripti je v Kostanjevici krsta s francoskim kraljem Karlom X. Burbonskim in krste sorodnikov. Za Staro Gorico je Podgora s Kalvarijo, potem levo Ločnik, Mossa, S. Lorenzo di Mossa, Capriva.

Desno od Sv. Gore je hrib Sv. Gabrijel (646 m), še na desno pa Sv. Danijel (554 metrov). Pod Trnovskim gozdom so Vitovlje s cerkvico na majhnem stočcu. Za Vitovljami visoko zadaj so Mali Golaki (1492 m), Mrzovec (1406 m) je malo na levo. Levo od vrha Sv. Gabrijela kuka izza hriba Porezen (1622 m). Pod Trnovim je strma stena, izpod katere izvira potok Lijak. Desno od Sv. Gabrijela, daleč zadaj, je Rodica nad Bohinjem (1962 m). Na Krasu se vidi Fajtji hrib (433 m). Nižje levo na griču je Gradišče, kjer je nekaj časa živel pesnik Simon Gregorčič.

Spodaj v ravnem so Renče, v bregu je Vogrsko, potem Volčja draga, Bukovica, Bilje, Vrtojba, Šempeter pri Gorici. Levo je Stanraž pri Gorici, na zahodu Sovodnje, Rupa, Peč, Gabrje. — Od Vrha nad Gabrijami se vidi samo šola.

Levo od Marmolade se vidi Presanella (3556 m), ki je že na zahodu od Adiže, potem Bernina (4050 m), ki je že v Švici, 280 km daleč, in desno Ortler (3899 m) v Trentinu.

Prav utrudila sem se pri naštevanju. Hvala ležna sem misijonarju Alojzu Mlakarju, ki nam je ljubeznivo tolmačil razgled, predvsem pa Nadi, ki mi je odkrila ta edinstveni košček slovenske zemlje, biser Primorske. Ne bo vam žal, če si ga ogledate.

Prva žrtev himalajske jeseni

Masao Yokoyama, 44, vodja 30-članske japonske odprave, je, kot kaže, prva žrtev te jesenske sezone na območju Mount Everesta. Umri je 2. septembra letos na severni, tibetanski strani Everesta, najverjetneje zaradi izčrpanosti med plezanjem. Novico so prinesli evropski plezalci, ki so se vrnili v Katmandu, vendar niso vedeli nobenih podrobnosti.

V celoti je tako od leta 1922 umrlo na Everestu 84 ljudi, od tega devet Japoncev. Japonci so na Everestu izgubili več svojih plezalcev kot katerikoli drugi narod razen Šerp. Dne 14. septembra pa je bila nesrečna mednarodna odprava v južno steno Lotseja. Plaz je odnesel in ubil poljskega zdravnika Czesława Jakiela, dva druga, Poljak in Italijan, pa sta jo odnesla s poškodbami.

Joz

Sovjetski tabori v Pamirju

Vsakoletni sovjetski mednarodni alpinistični tabori v Pamirju postajajo iz leta v leto vse bolj priljubljeni. To poletje so bili v njem plezalci iz 18 držav. Najmočnejša moštva so bili iz Švice (45 ljudi), ZDA (42) in Bolgarije (34). Težavne smeri in splošni dvig plezalskega standarda so bili značilnost v aktivnosti te sezone. Več navez je splezalo na Pik Komunizma (7483 m), med njimi Novozelandsca Gary Ball in Colin Monteath. Senzacija je bil spust s padalom s Pika Lenina (7134 m), ki sta ga izvedla Francoza Christophe Revere (23) in Emanuel Combe (27). — Pamir leži globoko v osrčju Osrednje Azije in ponuja alpinistom z Zahoda razmeroma poceni možnosti, da med svojim bivanjem v kampu splezajo na dva ali celo tri sedem-tisočake. Ena izmed prednosti tega območja je primerno vreme. Štiričlanska novozelandska odprava je ob tej priložnosti uradno izročila Komiteju za šport ZSSR v baznem taboru povabilo, naj štirje vrhunski sovjetski alpinisti obiščejo Novo Zelandijo.

J. N.